

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 29.08.1971, sp. zn. Tpj 21/70, ECLI:CZ:NS:1971:TPJ.21.1970.1

Číslo: 14/1972

Právní věta: Padělání nebo pozměnění předpisu léků a léčiv není trestným činem padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 29.08.1971

Spisová značka: Tpj 21/70

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Listiny veřejné, Padělání a pozměňování veřejné listiny

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. c
§ 175 odst. 1 150/1969 Sb. § 3 odst. 1 60/1961 Sb. § 12
§ 19 99/1963 Sb. § 134 95/1963 Sb. § 90 odst. 2 42/1966 Sb. § 32

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 14/1972 sb. rozh.

Padělání nebo pozměnění předpisu léků a léčiv není trestným činem padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 tr. zák.

(Stanovisko trestního kolegia NS ČSR sp. zn. [Tpj 21/70](#)).

Odůvodnění:

Dnes platné trestní právo neobsahuje definici pojmu veřejné listiny. Pouze ustanovení § 176 tr. zák. stanoví trestní sankce na padělání a pozměňování veřejné listiny. Je proto třeba pojem veřejné listiny objasňovat v konkrétních případech výkladem. Přitom pomůckou při výkladu může být ustanovení § 134 o. s. ř. č. 99/1963 Sb. Toto ustanovení nedefinuje sice rovněž pro občanskoprávní oblast pojem veřejné listiny, uvádí však pro oblast dokazování, že listiny vydané československými soudy a jinými státními orgány v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními předpisy (např. § 90 odst. 2 notářského řádu) prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o nařízení nebo prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrzeno.

Trestní zákon č. 86/1950 Sb. ve znění zák. č. 63/1956 Sb., účinný do 31. prosince 1961, považoval za

veřejnou listinu takovou, která byla vydána národním výborem, jeho výkonným orgánem, soudem nebo jiným úřadem nebo veřejným orgánem, zakládala nějaké právo nebo povinnost anebo zjišťovala určitý stav.

Podle zákona č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu poskytuje stát zdravotnické služby svými zařízeními v souladu se současnými poznatky lékařské vědy. V těchto zařízeních mohou provádět vyšetřovací i léčebné úkony jen oprávnění zdravotničtí pracovníci; ti smějí předpisovat a vydávat jen takové léky, které jsou zařazeny do lékopisu anebo jejichž používání povolilo ministerstvo zdravotnictví.

Podle § 32 vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 42/1966 Sb. o poskytování léčebně preventivní péče předpisuje léky nemocnému ošetřující lékař, popřípadě lékař, který mu poskytuje první pomoc. Toto ustanovení upravuje i dobu platnosti lékařského předpisu.

Směrnice ministerstva zdravotnictví ze 14. 3. 1968 č. j. L - 223 -15. 11. 1967, které nabyly účinnosti dnem 1. 6. 1968 a jsou registrovány v částce 20 Sbírky zákonů z 21. 5. 1968 stanoví, že lékaři předpisují léky na základě vyšetření nemocného a sami rozhodují o potřebě léků, jeho druhu a množství, a to zpravidla na 14 dnů a chronicky nemocným i na dobu delší. Léky předpisují na schválených recepturních tiskopisech, které jim i s razítky vydává zdravotnické zařízení, v němž nebo pro něž pracují, popřípadě v jehož obvodě mají trvalý pobyt.

Poskytování zdravotnických služeb odlišuje zákon o péči o zdraví lidu od lékařské činnosti rozhodovací, která spočívá v tom, že zdravotnická zařízení nebo komise jsou oprávněny v rámci své působnosti rozhodovat o právech a povinnostech občanů, které vznikají podle uvedeného zákona.

Z těchto ustanovení plyne, že k předpisu léků (k vydání receptu) dochází při poskytování zdravotnických služeb.

Podle judikatury i literatury není lékař při poskytování zdravotnických služeb, resp. lékařských úkonů považován za veřejného činitele (viz např. č. 38/1957 sb. rozh. tr.). Nelze proto pokládat lékařský předpis (recept) - vydaný při plnění těchto služeb - za listinu vydanou státním orgánem, resp. veřejným činitelem, a tedy za listinu veřejnou.

Padělání nebo pozměnění předpisů léků a léčiv nelze tedy postihnout jako trestný čin padělání nebo pozměňování veřejné listiny podle § 176 tr. zák.

To však neznamená, že nelze postihnout neoprávněné zásahy do lékařských předpisů (receptů), mající i další význam, např. pro třídění a fakturaci receptů, pro kontrolu nákladů na léky, event. i pro úschovu receptů, zejména pokud znějí na omamné léky.

Podle § 46 odst. 3 shora zmíněné vyhlášky ministerstva zdravotnictví č. 42/1966 Sb. zneužívá-li nemocný zdravotnických služeb nebo jinak hrubě porušuje povinnosti stanovené touto vyhláškou, vyrozumí o tom zdravotnické zařízení závodní výbor ROH, popřípadě orgány družstva nebo MNV, aby mohly učinit opatření k nápravě. Tím není dotčena možnost požadovat i náhradu škody nebo navrhnout postih proviněných osob podle příslušných zákonů. Takovým příslušným zákonem je zejména zákon č. 60/1961 Sb. o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku, podle jehož § 12 zneužívá-li kdokoli zdravotnické služby svévolným způsobem anebo tak, že může ohrozit péči o jiné osoby, bude postižen pro přestupek proti preventivní a léčebné péči. Pokud takovým jednáním vznikne škoda na majetku v socialistickém vlastnictví, je možný podle rozsahu vzniklé škody a podle stupně nebezpečnosti činu pro společnost postih pachatele též pro přestupek podle § 19 zák. č. 60/1961 Sb. nebo pro přečin proti majetku v socialistickém vlastnictví podle § 3 zák. č. 150/1969 Sb. o přečinech; v nejzávažnějších případech, zejména převýšila-li škoda 1500 Kčs, není vyloučen ani postih pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132

odst. 1 písm. c) tr. zák.